

Modelcontract voor de uitgave van een vertaling van een literair werk

vastgesteld per 4 juli 2023, als herziene versie van het per 19 juni 2012 geldende modelcontract, voorzien van een aangepaste toelichting, door de Literaire Uitgeversgroep (LUG) van de Groep Algemene Uitgevers (GAU) en de Auteursbond.

Overwegende dat partijen middels deze overeenkomst nieuwe afspraken hebben gemaakt ten aanzien van nevenrechten, audioboeken (hoofdrecht) en streaming. Bovendien is bepaald dat de Toelichting (waarin onder andere de ratio achter dit Modelcontract en andere overwegingen staan) als een onlosmakelijk onderdeel van dit Modelcontract dient te worden beschouwd. De Toelichting is als bijlage aan deze overeenkomst toegevoegd. Deze is ook te vinden op de websites van de Auteursbond en de GAU.

In het geval de uitgever of de vertaler/diens rechtverkrijgende wijzigingen in het LUG/Auteursbond-Modelcontract aanbrengt, of voorwaarden schrapt of toevoegt, mag deze aangepaste versie in principe niet de titel LUG/Auteursbond-Modelcontract voeren. Mochten partijen in een individueel geval bepaalde artikelen willen schrappen of vervangen dan dient daarbij te worden aangegeven dat het afwijkingen van het LUG/Auteursbond-Modelcontract betreft. Deze aanpassingen dienen duidelijk voor alle partijen te worden aangegeven, en deze aanpassingen dienen genoemd te worden bij de bijzondere bepalingen.

Overwegende verder dat

- a) Partijen uitsluitend met elkaar wensen te contracteren op basis van een overeenkomst van opdracht zoals bedoeld in artikel 7:400 e.v. BW;
- b) De vertaler vrij is in de wijze waarop de vertaling van het Werk uit artikel 1.1 tot stand komt. Hij heeft hierbij de volledige artistieke vrijheid, uiteraard binnen de beperking dat de vertaling een getrouwe weergave moet zijn van de oorspronkelijke tekst.

- c) De vertaler niet onder gezag van de uitgever is gesteld, een en ander onverminderd de bevoegdheid van de uitgever om instructies te geven over de aanlevering van het Werk en de planning ter concretisering van het door de vertaler op te leveren Werk ;
- d) De uitgever de intentie heeft het Werk uit te geven en partijen de onderhavige overeenkomst wensen aan te gaan;
- e) De uitgever en de vertaler verplicht zijn zich jegens elkaar te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid;
- f) De vertaler de opdracht accepteert en daarmee de volle verantwoordelijkheid aanvaardt voor het op juiste wijze uitvoeren van de overeengekomen werkzaamheden;
- g) De vertaler zijn werkzaamheden zelfstandig indeelt. Voor zover dat voor de uitvoering van de opdracht nodig is, afstemming met uitgever plaatsvindt in geval van samenwerking met anderen, zodat deze optimaal zal verlopen;
- h) De uitgever en de vertaler ervoor kiezen om in voorkomende gevallen de fictieve dienstbetrekking van thuiswerkers of gelijkgestelden, zoals bedoeld in de artikelen 2b en 2c Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965 en de artikelen 1 en 5 van het Besluit aanwijzing gevallen waarin arbeidsverhouding als dienstbetrekking wordt beschouwd (Besluit van 24 december 1986, Stb. 1986, 655), buiten toepassing te laten en daartoe deze overeenkomst opstellen en ondertekenen voordat uitbetaling plaatsvindt;
- i) De vertaler geen werklocatie tot zijn beschikking heeft ten kantore van de uitgever;
- j) Partijen zich realiseren en ermee instemmen, dat keuze voor gebruik van deze modelovereenkomst waarin de gelijkgesteldenregeling en thuiswerkersregeling buiten toepassing worden gelaten inhoudt dat de vertaler geen aanspraak kan maken op een uitkering krachtens de Werkloosheidswet (WW) of de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA);
- l) Deze overeenkomst gelijklopend is aan de door de Belastingdienst op 2023 onder nummer xxxxxx goedgekeurde modelovereenkomst. De goedkeuring geldt voor 5 jaar en eindigt derhalve op xxx. Deze beoordeling heeft plaatsgevonden in het kader van de Wet Deregulering beoordeling arbeidsrelatie, welke losstaat van eventuele afspraken die volgen uit het Convenant Uitgeefsector voor de daarbij aangesloten uitgeverijen;

De ondergetekenden,

(1) ...
nader te noemen 'de vertaler' enerzijds en

(2) ...
nader te noemen 'de uitgever' anderzijds, zijn overeengekomen als volgt.

Artikel 1 Vertaling

1. De vertaler verbindt zich tot het leveren van een naar inhoud en stijl getrouwe en onberispelijke Nederlandse vertaling rechtstreeks uit het oorspronkelijke werk.

2. Ten aanzien van bekorting of andere wijziging wordt het volgende bepaald:

- a. de uitgever verplicht zich om aanwijzingen van de oorspronkelijke auteur omtrent gewenste bekortingen of andere wijzigingen in het oorspronkelijke werk ter kennis van de vertaler te brengen, met de instructie deze aanwijzingen bij het vervaardigen van de vertaling in acht te nemen;
- b. bekorting of andere ingrijpende wijziging van de opgedragen en uitgevoerde vertaling kan slechts geschieden met toestemming van de vertaler.

3. De uitgever vrijwaart de vertaler tegen aanspraken van derden ten aanzien van de in lid 2 sub a van dit artikel bedoelde bekorting of andere wijziging.

Artikel 2 Licentie

1. De vertaler verleent de uitgever met uitsluiting van zichzelf en alle anderen een licentie om de door de vertaler *vervaardigde / te vervaardigen* vertaling, waarvan de titel voorlopig is vastgesteld op: . . . , zijnde de vertaling van het oorspronkelijke werk, waarvan de titel luidt: . . . , van de auteur: . . . , uitgave en druk die als basis voor de vertaling (zullen) gelden: . . . , aantal woorden: . . . , in boekvorm en/of in e-boek vorm en/of als luisterboek in de Nederlandse taal uit te geven en te exploiteren. Een e-boek is een digitaal bestand dat de inhoud van de vertaling bevat. Onder het uitgeven van het werk in e-boek vorm wordt ook verstaan het online (op internet en/of enig ander platform of mobiel netwerk) ter beschikking stellen van het werk in e-boek vorm en/of enige andere digitale vorm. Partijen zijn zich bewust dat in de toekomst een e-boek middels een tekst-to-speech functie ook op deze manier ‘beluisterbaar’ zal zijn. Een luisterboek is een door een of meerdere stemmen ingesproken weergave van het werk.

De uitgever beslist na overleg met de vertaler omtrent de titel en eventueel ondertitel waaronder de vertaling zal worden uitgegeven.

2. De vertaler verklaart dat hij het volledige auteursrecht op de vertaling bezit en vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden op deze vertaling.

3. De vertaler machtigt de uitgever onherroepelijk om de uit zijn auteursrecht voortvloeiende bevoegdheden uit te oefenen ter bescherming en handhaving jegens derden van de bij deze overeenkomst aan de uitgever toegekende bevoegdheden en daartoe, op eigen kosten en zo nodig op naam van de vertaler, zowel in als buiten rechte op te treden.

De uitgever is gehouden om de vertaler te informeren over te treffen maatregelen. Partijen verplichten zich om elkaar alle gewenste medewerking te verlenen en op eerste verzoek alle

benodigde gegevens te verstrekken.

4. Ingeval de uitgever door de auteur van het oorspronkelijke werk is gemachtigd om enig nevenrecht als bedoeld in dit artikel uit te oefenen, zal de vertaler zich conformeren aan een hem door de uitgever aangeboden regeling voor het gehele of gedeeltelijke gebruik van zijn vertaling daarbij, behoudens het geval dat de vertaler in redelijkheid en billijkheid tot het oordeel kan komen dat hij hierdoor in zijn belangen wordt geschaad. Dit geldt ook voor exploitatierechten die ten tijde van het sluiten van de overeenkomst nog niet konden worden voorzien.

5. In aanmerking nemende dat de vertaler van de uitgever de hierna genoemde percentages ontvangt van de netto-opbrengst van de desbetreffende exploitaties, verklaren partijen dat de in lid 1 aan de uitgever verleende exclusieve licentie mede de volgende exploitatierechten omvat:

- a. het overnemen van een gedeelte van de vertaling in een bloemlezing, compilatiewerk databank, educatieve publicatie of anderszins of anderszins (...%), tenzij de vertaler hiervoor mandaat heeft verleend aan Stichting Lira;
- b. het publiceren van een gedeelte van de vertaling, op te nemen als voorpublicatie of anderszins in een krant, een tijdschrift of ander medium (...%);
- c. het openbaar maken in ongewijzigde vorm van het geheel of een gedeelte van de vertaling, hetzij voor publiek, hetzij voor radio of televisie (...%), tenzij de vertaler hiervoor mandaat heeft verleend aan Stichting Lira;
- d. het publiceren van het geheel of een gedeelte van de vertaling als feuilleton in een krant of een tijdschrift (...%);
- e. het verveelvoudigen van het geheel of een gedeelte van de vertaling door het vastleggen daarvan op geluids- en of beeld dragers en het openbaar maken van deze verveelvoudigingen (...%), waaronder bijvoorbeeld als luisterboek;
- f. het bewerken van de vertaling voor radio, televisie, film, andere audiovisuele producties en voor toneel (...%);
- g. het belangeloos meewerken aan het vervaardigen en vergoedingsvrij ter beschikking stellen van de vertaling ten behoeve van aangepaste uitgaven voor mensen met een leesbeperking (0 %).

Voorafgaand aan het uitoefenen van de exploitatierechten genoemd onder lid 5 sub f is schriftelijke toestemming van de vertaler vereist, een en ander met inachtneming van het bepaalde in lid 4.

6. De uitgever is gerechtigd om exploitatierechten die niet of bezwaarlijk individueel kunnen worden uitgeoefend, mede namens de vertaler uit te besteden aan organisaties die gericht zijn op collectief beheer van auteursrechten, een en ander voorzover dit niet reeds uit de wet voortvloeit.

- a. voor het uitlenen van het werk in e-boek vorm, zie ook voor het zogenaamde e-lending convenant: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-59302.html>.

7. De in dit artikel aan de uitgever verleende exclusieve licentie omvat niet de rechten en

vergoedingsaanspraken die collectief door Stichting Lira worden uitgeoefend, zoals opgenomen in het Lira Aansluitingscontract 2021. Indien de vertaler een exploitatieovereenkomst heeft gesloten met een andere collectieve beheersorganisatie dan Lira, die een of meer van de in lid 5 of lid 6 genoemde exploitatierechten reeds namens hem uitoefent, dient de vertaler dit voor het afsluiten van deze overeenkomst schriftelijk te melden aan de uitgever.

8. De uitgever zal de vertaler inlichten over de door hem met derden gesloten overeenkomsten betreffende de in lid 5 genoemde exploitatierechten, wanneer daaruit voor de vertaler een bedrag van meer dan tweehonderdvijftig euro voortvloeit, hetgeen onverlet laat de informatieplicht krachtens artikel 11 van deze overeenkomst.

9. De in lid 1 aan de uitgever verleende exclusieve licentie omvat tevens de bevoegdheid om namens de vertaler toestemming te verlenen aan een andere uitgever voor een afzonderlijke licentie-uitgave, zonder dat hierdoor aan de andere uitgever het recht wordt verleend op zijn beurt met derden over het werk te onderhandelen en te contracteren. De uitgever zal de vertaler schriftelijk inlichten zodra een dergelijke toestemming is verleend. Te allen tijde ontvangt de vertaler ten minste het in artikel 10 lid 2 of in voorkomende gevallen het in artikel 10 leden 6 en 7 genoemde honorarium, te berekenen vanaf het eerste verkochte exemplaar. De uitgever blijft verantwoordelijk voor de afrekening van dit honorarium aan de vertaler.

10. De bevoegdheid van de uitgever om namens de vertaler toestemming te verlenen aan een andere uitgever voor een afzonderlijke licentie-uitgave vervalt wanneer de uitgever niet langer beschikt over de Nederlandstalige uitgaverechten op het oorspronkelijke werk. In dat geval zal de uitgever onverwijld meewerken aan het teruggeven van de licentie aan de vertaler, zoals bedoeld in artikel 15 lid 2.

Artikel 3 Termijn uitgave

1. De uitgever verbindt zich om de vertaling voor zijn rekening en risico uit te geven binnen een termijn van achttien maanden na inlevering van de volledige c.q. volledig geredigeerde kopij.

2. De uitgever heeft het recht de in het vorige lid genoemde termijn eenmaal met maximaal zes maanden te verlengen. Hij geeft de vertaler hiervan schriftelijk bericht onder opgave van de bijzondere redenen die deze verlenging noodzakelijk maken.

Artikel 4 Oplage en prijs

1. De uitgever bepaalt de omvang van de oplage en de verkoopprijs. Deze informatie is vanaf de dag van verschijning van elke uitgave voor de vertaler beschikbaar. Op verzoek van de vertaler zal de uitgever deze informatie ook schriftelijk aan de vertaler bevestigen. In ieder geval zal de uitgever de vertaler bij de afrekening als bedoeld in artikel 11 deze informatie verschaffen.

2. Afhankelijk van de aard van het werk en het type van de uitgave zal een door de

uitgever naar redelijkheid vast te stellen aantal exemplaren niet voor de verkoop bestemd zijn. Over deze exemplaren wordt geen honorarium uitgekeerd.

Artikel 5 Inlevering volledige kopij

1. De vertaler *verbindt zich om / heeft reeds* de volledige kopij uiterlijk op ... in handen van de uitgever *te stellen / gesteld*.

2. De kopij moet voldoen aan de bij het bedrijf van de uitgever gebruikelijke huisregels, waarover de vertaler vooraf door de uitgever wordt geïnformeerd.

3. De uitgever dient binnen dertig dagen na inlevering van de kopij zijn eventuele bezwaren tegen de kwaliteit van de inhoud van de kopij kenbaar te maken. Indien de uitgever de kopij accepteert, behoort het tot de taak van de uitgever om zonodig, op kosten van de uitgever, de kopij in overleg met de vertaler te redigeren. Indien de uitgever echter bovenmatige kosten moet maken voor het redigeren van de kopij, zal eerst in overleg met de vertaler worden gezien of de uitgever tot redigeren zal overgaan en of de kosten daarvan deels in mindering worden gebracht op het honorarium van de vertaler.

Indien de kwaliteit van de inhoud van de kopij niet aan redelijke verwachtingen voldoet, en de vertaler niet bereid of in staat is om binnen een redelijke termijn alsnog aan zijn verplichtingen terzake te voldoen, kan de uitgever de kopij weigeren en besluiten om tot ontbinding van de overeenkomst over te gaan. De vertaler is in dat geval desgevraagd gehouden om reeds aan hem verstrekte voorschotten terug te betalen aan de uitgever binnen een maand na de datum van ontbinding van de overeenkomst.

4. De vertaler is verplicht ten minste één bijgewerkt duplicaat van zijn kopij, dan wel een kopie hiervan in elektronische vorm, te bewaren en dit op eerste verzoek kosteloos aan de uitgever ter beschikking te stellen indien het origineel verloren is gegaan of in het ongereede is geraakt.

5. Bij niet tijdige inlevering van de volledige kopij van de vertaling is de uitgever gerechtigd de overeenkomst ontbonden te verklaren indien de vertaler na schriftelijk te zijn aangemaand, waarbij hem een redelijke termijn is gegund om alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen, in gebreke blijft. De vertaler is desgevraagd gehouden om aan hem verstrekte voorschotten terug te betalen binnen een maand na de datum van ontbinding van de overeenkomst. In geval van verzuim van de vertaler kan deze door de uitgever worden verplicht tot het vergoeden van de schade, bestaande uit tot het tijdstip van ontbinding van de overeenkomst voor de onderhavige uitgave gemaakte daadwerkelijke kosten.

6. De vertaler verbindt zich de proeven van zijn vertaling te corrigeren en deze gecorrigeerde proeven binnen een redelijke, tijdig overeen te komen termijn aan de uitgever te retourneren. Mocht de uitgever de gecorrigeerde proeven niet binnen de afgesproken termijn hebben terug ontvangen, dan is hij gerechtigd de correctie zelf ter hand te nemen ofwel aan een ander op te dragen en de kosten hiervan te verhalen op de vertaler.

7. Tot de eerste zetproef heeft de vertaler het recht om aanpassingen en correcties door te voeren.

8. In geval de vertaler wordt geconfronteerd met extra werkzaamheden door onvoorziene omstandigheden waarop hij geen invloed heeft kunnen uitoefenen, is de uitgever gehouden deze in redelijkheid en billijkheid te honoreren. De hoogte van de vergoeding dient in onderling overleg te worden vastgesteld.

Artikel 6 Exploitatie

1. De eindverantwoordelijkheid en de beslissingsbevoegdheid over de wijze van exploitatie en over de definitieve vormgeving van een uitgave berusten bij de uitgever.

2. De uitgever is verplicht om in elk exemplaar van de uitgave het jaartal van de uitgave, herdruk of heruitgave te vermelden, alsmede het teken © te doen aanbrengen, met vermelding van het jaar van eerste uitgave en de naam van de vertaler, eventueel met de toevoeging 'per adres' of 'c.o.' en de naam van de uitgever. De vertaler zal in de uitgave van de vertaling als volgt worden aangeduid: . . .

3. De uitgever verplicht zich om de naam van de vertaler of het door de vertaler gewenste pseudoniem duidelijk zichtbaar in of op de uitgave te vermelden.

4. Wanneer voor promotionele doeleinden een gedeelte van het werk op internet of anderszins in elektronische vorm door de uitgever of door de vertaler wordt gepubliceerd, zal dat gedeelte in beginsel niet meer dan 2500 woorden van het werk bedragen, of in geval van poëzie in beginsel niet meer dan 100 regels, tenzij anders is overeengekomen.

Artikel 7 Presentexemplaren

De vertaler ontvangt bij het verschijnen van de vertaling in boekvorm desgewenst . . . exemplaren gratis en bij iedere herdruk desgewenst . . . exemplaren gratis. Bij uitgave in e-boek/luisterboek wordt eenmalig op verzoek een exemplaar verstrekt.

Artikel 8 Overgang rechten bij overlijden

1. De rechten en verplichtingen van de vertaler gaan, voor zover deze geen persoonlijke werkzaamheid betreffen, na zijn dood over op zijn erfgenamen of andere rechtverkrijgenden.

2. Zijn er meerdere gerechtigden dan dienen deze één persoon aan te wijzen die hen vertegenwoordigt in alles wat deze overeenkomst aangaat. Zolang zodanige aanwijzing niet heeft plaatsgehad, wordt een eventuele betalingsplicht van de uitgever opgeschort. Betaling door de uitgever aan de aangewezen vertegenwoordiger bevrijdt de uitgever tegenover alle gerechtigden.

Artikel 9 Overdracht overeenkomst

1. De uitgever kan, tijdens de duur van de licentie van de Nederlandse uitgavenrechten op het origineel, zijn rechten en verplichtingen uit dit contract aan een andere uitgever overdragen. Een zodanige overdracht wordt eerst van kracht door een schriftelijke mededeling aan de vertaler. Tenzij de vertaler schriftelijk met de overdracht heeft ingestemd, blijft de uitgever hoofdelijk aansprakelijk voor de overgedragen verplichtingen van de andere uitgever jegens de vertaler zolang er geen schriftelijke mededeling van de overdracht aan de vertaler is gedaan.

2. Indien de vertaler in redelijkheid en billijkheid tot het oordeel kan komen dat hij door een overdracht als bedoeld in lid 1 van dit artikel in zijn belangen wordt geschaad, is hij bevoegd om de overeenkomst door de rechter te doen ontbinden. Deze bevoegdheid vervalt na verloop van twee maanden nadat de overdracht schriftelijk aan hem is meegedeeld.

Artikel 10 Honorarium

1. De vertaler zal als honorarium ontvangen een bedrag van € ..., hetgeen overeenkomt met een royalthonorarium van € ... per verkocht exemplaar.

2. De vertaler zal als aanvullend honorarium ontvangen:

- a. bij een uitgave als paperback en/of gebonden editie en/of een 'mid priced' editie:
 - een royalty van ... % van de verkoopprijs bij meer dan 3.000 verkochte exemplaren;
 - een royalty van ... % van de verkoopprijs bij meer dan 10.000 verkochte exemplaren;
 - een royalty van ... % van de verkoopprijs bij meer dan 35.000 verkochte exemplaren.
- b. bij een herdruk in pocketvorm:
 - een royalty van ... % van de verkoopprijs.
- c. bij een uitgave in e-boek vorm in downloadvorm:
 - een royalty van ...% van de netto-opbrengst vanaf de eerste verstrekte licentie;
 - een royalty van ... % van de netto-opbrengst bij meer dan 4000 verstrekte licenties.
- d. Bij uitgave in e-boek vorm welke in een streamingsdienst is opgenomen:
 - een royalty van ...% van de netto-opbrengst vanaf de eerste verstrekte licentie.
- e. Indien een titel uitsluitend in e-boek vorm verschijnt ...% vanaf 4.000 verstrekte licenties
- f. Indien een titel als eerste uitgave in pocket verschijnt:
 - een royalty van ...% van de verkoopprijs
- g. Bij uitgave in audiovorm, ook welke middels een streamingdienst wordt aangeboden:
 - een royalty van ...% van de netto-opbrengst vanaf de eerste verstrekte licentie

3. De royalty wordt berekend op basis van de door de uitgever vastgestelde verkoopprijs, vrij van BTW voor zover het fysieke exemplaren betreft en voor de online ter beschikking stelling van de uitgave in e-boek vorm en het luisterboek in alle vormen op basis van de netto-opbrengst. Indien de uitgever gebruikslicenties verleent of (exemplaren van) het

werk verhuurt, worden de in lid 1 genoemde percentages berekend over de licentievergoeding, vrij van BTW.

4. Indien de uitgever een uitgave in een andere vorm dan de in dit artikel genoemde gewenst acht, zal het honorarium voor die uitgave in een aanvullende overeenkomst tussen vertaler en uitgever worden vastgelegd.

5. Het honorarium over de eerste oplage als bedoeld in lid 1 van dit artikel is als volgt opeisbaar:

- a. 25% bij ondertekening van de overeenkomst;
- b. 75% dertig dagen na inlevering van de complete vertaling of, indien de uitgever om inlevering in gedeelten heeft verzocht, naar rato van de inlevering van gedeelten van de vertaling, tenzij de uitgever in voornoemde periode de vertaling heeft afgekeurd.

6. Voor exemplaren die aan een boekenclub worden geleverd, ontvangt de vertaler een honorarium van ... % van de ledenprijs.

7. Voor exemplaren die met een korting van vijftien of meer procent van de verkoopprijs worden geleverd langs additionele verkoopkanalen, zoals in geval van relatiegeschenken en ledenwerfacties, ontvangt de vertaler het geldende percentage op grond van het bepaalde in lid 2, berekend over de netto-opbrengst. De uitgever zal de vertaler voorafgaand aan de gebruikmaking van deze additionele verkoopkanalen hiervan in kennis stellen.

Artikel 11 Afrekening

1. Ieder jaar, uiterlijk op ... zal de uitgever over het voorafgaande kalenderjaar de vertaler een afrekening zenden, waarop ten minste voorkomen:

- a. de beginvoorraad van de in het desbetreffende kalenderjaar nog beschikbare oplage;
- b. het totaal aantal exemplaren van de in het desbetreffende kalenderjaar geproduceerde oplage;
- c. het aantal in het desbetreffende kalenderjaar verkochte exemplaren met vermelding van de particuliere verkoopprijs en eventueel het aantal opgeruimde exemplaren en het aantal verkochte e-boeken en de daarbij behorende opbrengst;
- d. het aantal afgegeven present- en recensie-exemplaren;
- e. het aantal beschadigde exemplaren, misdrukken;
- f. de nog aanwezige voorraad niet verkochte exemplaren, inclusief de retour ontvangen exemplaren;
- g. de opbrengsten uit de exploitatie van het e-boek en het luisterboek, waarbij voor de vertaler op transparante wijze zichtbaar is waar en in welke vorm (downloading, streaming etc.) deze opbrengsten zijn behaald en hoe het bedrag dat verschuldigd is aan de vertaler berekend is;
- h. de ingevolge artikel 2 aan de vertaler toekomende andere baten uit exploitatie door de uitgever of door derden ('nevenrechten');
- i. het bedrag van het aan de vertaler verschuldigde honorarium.

2. Het bedrag dat de uitgever blijkens deze afrekening aan de vertaler verschuldigd is, is opeisbaar vanaf één maand na haar dagtekening.

3. In afwijking van het in lid 2 bepaalde kan de vertaler verlangen dat de uitgever binnen één maand aan hem zijn aandeel in de bedragen uitkeert, welke de uitgever terzake van de exploitatie van in artikel 2 genoemde rechten of wegens opruiming van derden heeft ontvangen, mits dit aandeel ten minste tweehonderdenvijftig euro bedraagt.

Artikel 12 Inzage boeken

1. Indien de vertaler ter beoordeling van zijn rechten enig gegeven nodig heeft uit de boekhouding en/of de bescheiden van de uitgever, is de uitgever verplicht om hem een uittreksel uit de boekhouding of een kopie van de bescheiden te verschaffen.

2. De vertaler heeft het recht eenmaal per jaar op eigen kosten:

- a. desgevraagd een verklaring van een registeraccountant, lid van het NBA, te ontvangen bij de in artikel 11 bedoelde afrekening;
- b. de boeken en bescheiden van de uitgever, betrekking hebbende op de exploitatie van de vertaling, ten kantore van de uitgever door een door hem aangewezen registeraccountant, lid van het NBA, te doen controleren.

3. Mocht bij controle blijken dat de uitgever zich ten nadele van de vertaler aan niet te verwaarlozen fouten of verzuimen betreffende de berekening van het aan de vertaler toekomende honorarium heeft schuldig gemaakt, dan komen, in afwijking van het in lid 2 bepaalde, de kosten van de controle ten laste van de uitgever.

Artikel 13 Herdruk

1. De uitgever heeft het recht om steeds wanneer hij dit wenselijk acht een herdruk en/of nieuwe versie van de vertaling uit te geven.

2. De uitgever zal de vertaler tijdig mededeling doen van zijn voornemen daartoe en daarbij de vertaler de gelegenheid bieden in zijn vertaling verbeteringen aan te brengen, binnen een nader overeen te komen redelijke termijn.

3. Voor een ongewijzigde of niet ingrijpend gewijzigde herdruk en/of nieuwe versie gelden alle bepalingen van deze overeenkomst met dien verstande dat het toe te passen percentage op grond van het bepaalde in artikel 10 wordt berekend uitgaande van het totaal aantal verkochte exemplaren.

Artikel 14 Termijn herdruk

1. Indien de vertaling gedurende een jaar in geen enkele vorm ((e-)boek/luisterboek) meer leverbaar is, zal de uitgever binnen drie maanden na een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van de vertaler schriftelijk verklaren of hij voornemens is een herdruk in enige vorm en/of nieuwe versie van de vertaling uit te geven. Na een bevestigend antwoord is de uitgever verplicht de herdruk en/of nieuwe versie te laten verschijnen binnen een termijn van één jaar:

- a. na het doen van deze verklaring;
- b. na inlevering van de verbeterde kopij, in geval verbetering noodzakelijk is.

2. Op een herdruk [en/of nieuwe versie] als in het vorige lid bedoeld, is artikel 13 leden 2 en 3 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15 Beëindiging

1. De vertaler heeft het recht deze overeenkomst met een opzegtermijn van één maand te beëindigen:

- a. indien na het verstrijken van de verlengde uitgavetermijn, als bedoeld in artikel 3 lid 2 de vertaling niet is verschenen, onverminderd zijn recht op schadevergoeding;
- b. indien de uitgever een verklaring als bedoeld in artikel 14 lid 1, heeft gedaan en deze herdruk en/of nieuwe versie niet binnen een termijn van één jaar na het doen van deze verklaring dan wel na ontvangst van de verbeterde kopij is verschenen;
- c. indien de vertaler aan de uitgever een verzoek heeft gedaan als bedoeld in artikel 14 lid 1 en de uitgever antwoordt dat hij niet voornemens is een herdruk en/of nieuwe versie uit te geven.

2. De vertaler heeft het recht deze overeenkomst met een opzegtermijn van zes maanden te beëindigen als de uitgeverij niet langer beschikt over de licentie voor uitgave van het werk in Nederlandse vertaling. De uitgever stelt de vertaler onverwijld in kennis van het verval van de licentie en werkt onverwijld mee aan het teruggeven van de licentie.

3. De in lid 1 bedoelde opzeggingen zijn van onwaarde indien en voor zover de uitgever binnen de opzegtermijn aantoonbaar is van de exclusieve Nederlandstalige uitgaverechten op het oorspronkelijke werk.

4. Wanneer de uitgever niet langer beschikt over de licentie voor uitgave van het werk in Nederlandse vertaling is de uitgever niet langer gerechtigd zijn rechten en verplichtingen uit onderhavig contract over te dragen aan een andere uitgever zoals vermeld in artikel 2 lid 8.

5. Een ernstige tekortkoming van een partij in de nakoming van deze overeenkomst geeft aan de wederpartij de bevoegdheid om de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, tenzij de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis in relatie tot de aangegane verbintenissen, deze ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt. De ontbinding heeft geen terugwerkende kracht en kan alleen plaatsvinden door rechterlijke tussenkomst, doch niet dan nadat aan de wederpartij een redelijke termijn is gesteld waarbinnen de tekortkoming kan worden weggenomen voor zover nakoming niet blijvend

onmogelijk is.

6. Indien de uitgever in staat van faillissement wordt verklaard of indien zijn bedrijf in liquidatie treedt, heeft de vertaler het recht de overeenkomst met onmiddellijke ingang te beëindigen door middel van een schriftelijke mededeling aan de uitgever.

7. Indien de uitgever surséance van betaling aanvraagt, heeft de vertaler het recht de overeenkomst met inachtneming van een redelijke termijn te beëindigen door middel van een schriftelijke mededeling aan de uitgever, tenzij dit jegens de uitgever kennelijk onredelijk is in verband met voortzetting van het bedrijf.

In verband met de in acht te nemen redelijke opzegtermijn is de vertaler gerechtigd om met onmiddellijke ingang van de uitgever te verlangen dat zekerheid wordt gesteld voor eventuele betalingsverplichtingen van de uitgever jegens de vertaler.

8. Ondanks de opzegging of beëindiging van deze overeenkomst is de uitgever gerechtigd om de verkoop van de nog in voorraad zijnde exemplaren van de vertaling voort te zetten, zo nodig hierbij gebruik makend van de hem in artikel 16 verleende bevoegdheden.

Indien de uitgever de vertaler schriftelijk heeft medegedeeld van verdere exploitatie van de vertaling af te zien, heeft de vertaler het recht de nog bij de uitgever aanwezige onverkochte exemplaren over te nemen tegen betaling van vijfenveertig procent van de verkoopprijs. Over deze exemplaren zal geen royalty zijn verschuldigd.

9. In geval de uitgever door de auteur van het oorspronkelijke werk is gemachtigd om na beëindiging van deze overeenkomst nieuwe exploitatiemogelijkheden te benutten, zal de vertaler zich conformeren aan een hem door de uitgever aangeboden regeling voor het gehele of gedeeltelijke gebruik van zijn vertaling daarbij, behoudens het geval dat de vertaler in redelijkheid en billijkheid tot het oordeel kan komen dat hij hierdoor in zijn belangen wordt geschaad. In geval met de vertaler een regeling wordt getroffen zal deze overeenkomst deze regeling zoveel als mogelijk beheersen.

10. De uitgever is bereid om na beëindiging van deze overeenkomst op verzoek van de vertaler het actuele digitale bestand van het werk, indien beschikbaar, ter beschikking te stellen, een en ander onverminderd eventuele aanspraken van derden op de inhoud of vorm van het werk.

Artikel 16 Verlaging / opheffing van de prijs

1. Wanneer na verloop van een jaar na verschijnen van enige druk blijkt dat het restant van de oplage bij de uitgever naar diens oordeel tegen de vastgestelde prijs onverkoopbaar is, is de uitgever bevoegd de prijs van de uitgave te verlagen. De vertaler ontvangt dan het percentage van de royalty op grond van het bepaalde in artikel 10, berekend over de verlaagde prijs.

2. In het geval als in het vorige lid bedoeld, is de uitgever tevens bevoegd om de prijs van de uitgave op te heffen en het restant van de oplage in de vorm van een partij ineens aan een opkoper of in de vorm van oud papier of anderszins van de hand te doen. Over deze exemplaren

is aan de vertaler geen royalty verschuldigd. De uitgever is verplicht om de vertaler van dit voornemen op de hoogte te brengen en hem gedurende een termijn van vier weken in de gelegenheid te stellen het restant van de voorraad of een gedeelte daarvan over te nemen tegen de prijs die een opkoper bereid is daarvoor te betalen.

Artikel 17 Ontbinding / rechtsverhouding na beëindiging

1. Behoudens het geval als bedoeld in artikel 5 lid 5 alsmede in geval van artikel 9 lid 2 kan deze overeenkomst slechts ontbonden worden in geval van wederzijds goedvinden.

2. In alle gevallen waarin deze overeenkomst eindigt, blijft zij de rechtsverhouding tussen partijen beheersen in geval van verveelvoudiging en/of openbaarmaking van het geheel of een gedeelte van het werk door derden waarbij gebruik is c.q. wordt gemaakt van de door de uitgever in het verkeer gebrachte uitgave. Bovendien blijft deze overeenkomst deze rechtsverhouding beheersen voor zover dit voor de afwikkeling daarvan noodzakelijk is.

Artikel 18 Wijziging

Naast deze overeenkomst gelden geen eerdere of latere mondelinge afspraken; eerder gemaakte afspraken (mondeling of schriftelijk) vervallen, tenzij zij in dit contract of in een later contract schriftelijk door beide partijen zijn ondertekend respectievelijk zullen worden vastgelegd. Ook in de nu voorliggende overeenkomst te wijzigen, te vervallen verklaren of aan te vullen (afwijkende) bepalingen zijn alleen rechtsgeldig wanneer zij schriftelijk, door beide partijen ondertekend, zijn vastgelegd.

Artikel 19 Adreswijziging

De vertaler verplicht zich van iedere adreswijziging onverwijld schriftelijk mededeling te doen aan de uitgever. Dat geldt ook voor een verandering van het e-mailadres. Ingeval de uitgever zich schriftelijk tot de vertaler heeft te wenden, is hij gedechargeerd wanneer hij dat doet aan het laatste adres dat de vertaler hem schriftelijk heeft medegedeeld.

Artikel 20 Nederlands recht

Voor de vaststelling en uitvoering van deze overeenkomst is uitsluitend het Nederlandse recht van toepassing.

Artikel 21 Geschillen

Tenzij partijen anders overeenkomen zullen zij geschillen terzake van deze overeenkomst voorleggen aan de bevoegde rechter of, in geschillen als bedoeld in de Wet Auteurscontractenrecht (2015) indien beide partijen hiervoor kiezen, de Geschillencommissie Auteursrecht.

Artikel 22 Geen privaatrechtelijke dienstbetrekking

Deze overeenkomst leidt niet tot de verplichting loonheffingen af te dragen of te voldoen, omdat werken overeenkomstig deze overeenkomst niet leidt tot een (fictieve) dienstbetrekking tussen uitgever en Vertaler.

(optie) Bijzondere bepaling(en) en eventuele wijzigingen in de oorspronkelijke tekst

...

Aldus overeengekomen en getekend in ... exemplaren, waarvan ... exemplaren ter hand gesteld aan de uitgever en ... aan de vertaler,

te ...

d.d. ...

De vertaler: ...

De uitgever: ...

N.B.: De cursief gedrukte zinsneden in de artikelen 2 en 5 zijn alternatieve mogelijkheden die door partijen al naar gelang de gemaakte afspraken dienen te worden doorgehaald.

Toelichting bij het Modelcontract voor de uitgave van een vertaling van een literair werk

Inleiding

Deze herziene versie d.d. 4 juli 2023 van het per juni 2012 in werking getreden Modelcontract voor de uitgave van een vertaling van een literair werk, per 1 juni 2007 voorzien van een aangepaste toelichting, is opgesteld door de Literaire Uitgeversgroep (LUG) van de vereniging Groep Algemene Uitgevers (GAU) enerzijds, en de Auteursbond anderzijds.

Uitgangspunten

Het Modelcontract berust op een aantal algemene uitgangspunten, dat ook reeds ten grondslag lag aan de eerste versie van deze overeenkomst uit december 1988:

- a. De betrekking tussen een vertaler en een uitgever is niet alleen een zakelijke verhouding, doch tevens een vertrouwensrelatie. De uitgeefovereenkomst is op zichzelf niet voldoende. Partijen dienen de aan deze betrekking onafscheidelijk verbonden problematiek bovendien met begrip voor de drijfveren en oogmerken van de partner te benaderen, zulks op een wijze, het geestesproduct van de vertaler waardig;
- b. De vertaler laat de materiële verzorging en de verhandeling van zijn vertaling over aan de uitgever; de uitgever houdt de vertaler op de hoogte van al wat voor hem van belang kan zijn en pleegt met hem zoveel mogelijk overleg;
- c. Partijen hechten de grootst mogelijke waarde aan een nauwkeurige en volledige verantwoording van de uitgever aan de vertaler inzake de positie en verkoopresultaten van zijn vertaling;
- d. De vertaler dient de uitgever inzake de verzorging van de tekst, de correctie in de drukproeven of de herziening van de tekst in verband met een herdruk, zoveel mogelijk medewerking te verlenen. Beide partijen hebben belang bij een zo vlot mogelijk verlopende productie en bij de realisatie van een zo goed mogelijk verzorgde uitgave.

Bovengenoemde uitgangspunten hebben zich niet belangrijk gewijzigd. De praktijk heeft zich natuurlijk wel verder ontwikkeld. Het Modelcontract, dat een afspiegeling beoogt te zijn van wat bij de exploitatie van een vertaling van een literair werk algemeen als wenselijk en gangbaar wordt ervaren, moet daarom van tijd tot tijd worden herzien. Sinds 1988 wordt in het literaire uitgeverijbedrijf de vertaler in juridisch opzicht zoveel mogelijk op één lijn met de auteur beschouwd. Voor dit Modelcontract hebben de LUG en de Auteursbond rekening gehouden met de speciale positie van de vertaler, wat heeft geleid tot een afgewogen Modelcontract. Aanleiding voor de herziening van juli 2023 vormt mede de erkenning van het luisterboek als nieuwe primaire exploitatievorm. Daarbij dient enerzijds de auteursrechtelijke en financiële positie van de vertaler gewaarborgd te blijven, terwijl anderzijds de aan de uitgever toegekende exploitatiemogelijkheden op de actuele stand van zaken moeten worden afgestemd. Tevens is het Modelcontract in lijn gebracht met afspraken zoals deze gelden in het in 2021 geactualiseerde Modelcontract voor de uitgave van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk (uiteraard binnen de beperkingen die een vertaalcontract met zich meebrengt) en met wettelijke eisen aan o.a. transparantie.

Werkingsfeer

Het Modelcontract voor de uitgave van een vertaling van een literair werk is bij uitstek ontworpen ter regeling van de verhouding tussen een literaire vertaler en de uitgever van de door deze vervaardigde tekst. Onder literair wordt verstaan scheppend en beschouwend proza en poëzie. Men kan het contract echter ook buiten het strikt literaire domein gebruiken voor vertalingen in andere genres, zoals bijvoorbeeld thrillers of non-fictie. Het hoogwaardige karakter van een boek uit een van deze genres kan daartoe aanleiding geven, maar in het algemeen staat het uitgever en vertaler vrij om voor dergelijke vertalingen individuele of aanvullende afspraken te maken. De toelichting bij artikel 10 bevat hiervoor reeds een enkele aanwijzing. Echter, voor strikt literaire vertalingen beschouwen de opstellers dit Modelcontract met Toelichting als normatief, dat wil zeggen dat LUG en Auteursbond de hierin beschreven rechten en verplichtingen beschouwen als gangbaar en redelijk.

In het bij elke vertaling wisselende evenwicht tussen de verrichting van een dienst in opdracht en het leveren van een creatieve prestatie kan men van de categorie literaire vertalers in elk geval zeggen dat zij door de uitgever juridisch op dezelfde voet als de auteur dienen te worden behandeld.

Al is het contract duidelijk op het auteurscontract gebaseerd, de literaire vertaler kan juridisch geenszins geheel met de door hem vertaalde auteur worden gelijkgesteld. Er valt in de belangen ten opzichte van het werk tussen auteur en vertaler een rangorde aan te geven die rechtvaardigt dat de vertaler zich in het algemeen dient te conformeren aan wat tussen de auteur van het oorspronkelijke werk en de uitgever wordt overeengekomen. De vertaler kan immers aan zijn overeenkomst met de uitgever niet meer rechten ontleen dan de uitgever aan zijn contract met de auteur van het oorspronkelijke werk of diens rechthebbende. Dit volgbeginsel, dat op verschillende plaatsen in dit Modelcontract naar voren komt, moet slechts dan wijken wanneer de vertaler – objectief gesproken – schade zou ondervinden van een bepaalde door de uitgever met de auteur afgesproken exploitatiewijze (zie artikel 2). Verder is als beginsel opgenomen dat indien de uitgever niet langer beschikt over de licentie voor uitgave van het oorspronkelijke werk in Nederlandse vertaling, de uitgever onverwijld meewerkt aan het teruggeven van de licentie op de vertaling aan de vertaler (zie artikel 15). Deze correcties op de zeggenschap van de vertaler over zijn vertaling maken het mogelijk hem voor het overige zoveel mogelijk als zelfstandig auteur van zijn werk te beschouwen.

De zakelijke inhoud van de Toelichting dient als een onlosmakelijk onderdeel van dit Modelcontract te worden beschouwd.

De LUG en de Auteursbond zijn van mening dat een vertaler er op moet kunnen vertrouwen dat het aangeboden contract met de benaming LUG/Auteursbond-Modelcontract identiek is aan de door LUG en Auteursbond vastgestelde versie, dan wel dat hem voor de ondertekening duidelijk is gemaakt op welke punten het aangeboden contract van dit Modelcontract afwijkt. In het geval de uitgever wijzigingen in het LUG/Auteursbond-Modelcontract aanbrengt, of voorwaarden schrapt of toevoegt, mag de uitgever voor zijn aangepaste versie niet de titel LUG/Auteursbond-Modelcontract voeren, tenzij de door de uitgever aangebrachte aanpassingen bij de aanbieding van het contract duidelijk kenbaar zijn gemaakt aan de

contract voorziene exploitaties is overeengekomen.

Ad artikel 2 lid 5, 6 en 7 Omvang licentie nevenrechten

Aan de uitgever wordt de exploitatie van de zogenaamde nevenrechten in licentie gegeven om hem in staat te stellen actief en slagvaardig te kunnen optreden mede namens de auteur van het oorspronkelijke werk en de vertaler.

Het gebruikelijke door de uitgever aan de vertaler verschuldigde percentage van de netto-opbrengst van de desbetreffende exploitaties bedraagt 10%. In uitzonderingsgevallen kan het voorkomen dat bepaalde opbrengsten uit exploitatie van nevenrechten door toedoen van de vertaler tot stand komen. De vertaler dient daarvoor wel, ter voorkoming van misverstanden, vooraf duidelijke afspraken te hebben gemaakt met de uitgever, die immers de nevenrechten op het werk en de vertaling namens de auteur en vertaler behartigt. Partijen kunnen voor zo'n situatie een hoger aandeel voor de vertaler in de opbrengst overeenkomen.

Informatieplicht uitgever

De vertaler wordt zo mogelijk voorafgaand aan het maken van afspraken met derden geïnformeerd door de uitgever. De vertaler heeft omwille van de aan de vertaler toekomende baten uit de exploitatie van nevenrechten recht op kennisneming van die afspraken en ontvangt desgewenst afschriften indien de afspraken in schriftelijke vorm zijn gemaakt. De vertrouwelijkheid van het contract met oorspronkelijke rechthebbenden kunnen de informatieplicht van de uitgever begrenzen.

Mandaatverlening

In artikel 2 lid 5 wordt beschreven welke rechten de uitgever in beginsel zelfstandig uitoefent, tenzij de vertaler Stichting Lira heeft gemandateerd (voor onderwijs, knipseldiensten lid 5 sub a en voor radio en voor audiovisuele exploitatie lid 5 sub c) en behoudens redelijke bezwaren van de vertaler.

In artikel 2 lid 5 sub f worden de rechten genoemd die de uitgever eveneens zelfstandig uitoefent, maar alleen met schriftelijke toestemming van de vertaler.

In lid 6 wordt aandacht besteed aan de exploitatie van de rechten langs collectieve weg.

Rechten en vergoedingsaanspraken via aansluitingscontract Stichting Lira

Stichting Lira beheert collectief auteursrechten en vergoedingsaanspraken van schrijvers, journalisten en vertalers. Van de exclusieve licentie die door middel van deze overeenkomst aan de uitgever wordt verleend zijn uitgesloten de rechten en vergoedingsaanspraken die collectief door Lira worden uitgeoefend namens auteurs. Het gaat daarbij om de rechten en vergoedingsaanspraken zoals opgenomen in het Lira Aansluitingscontract 2021 (<https://www.lira.nl/aansluiten>), zoals onderschreven door de Mediafederatie als onderdeel van de afspraken tussen de Mediafederatie, Auteursbond, NVJ en Lira.

Alle vertalers (ook als zijn niet bij Lira zijn aangesloten) kunnen bij Lira aanspraak maken op de *wettelijke* collectieve vergoedingen. Om deze vergoeding te krijgen behoeft de niet bij Lira

aangesloten vertaler dus niet met de uitgever een licentie af te spreken.

Indien de vertaler lid is van of aangesloten is bij een andere collectieve beheersorganisatie dan Lira, die een of meer van de in lid 5 of 6 genoemde exploitatierechten reeds namens hem uitoefent, dan dient de vertaler dit voor het afsluiten van deze overeenkomst schriftelijk te melden aan de uitgever.

De door Stichting Lira beheerde vergoedingsaanspraken omvatten Reprorecht, Leenrecht en Thuiskopie, Onderwijs, Radio, Audiovisuele exploitatie, Knipseldiensten, Cultureel erfgoed en Collectief beheer overige.

Reprorecht

De Stichting Reprorecht is door de wetgever aangewezen als het exclusief innings- en repartitieorgaan voor de vergoedingen die Nederlandse instellingen verschuldigd zijn voor het voor eigen gebruik onder nadere voorwaarden toegestaan fotokopiëren krachtens artikel 16h Auteurswet. Stichting Reprorecht sluit regelingen met bedrijven en instellingen voor de inning van deze vergoeding en voor de inning van licentievergoedingen voor digitaal gebruik binnen het bedrijf of instelling. Auteurs en vertalers krijgen de vergoedingen voortvloeiend uit deze regeling via Lira.

Leenrecht

De Stichting Leenrecht is door de wetgever aangewezen als het exclusief innings- en repartitieorgaan voor de vergoedingen die bibliotheken verschuldigd zijn voor het uitlenen van werken. De repartitie van deze gelden vindt plaats volgens het repartitiereglement van de Stichting Leenrecht. Vertalers krijgen de vergoedingen voortvloeiend uit deze regeling via Lira.

Voor e-boeken die worden uitgeleend door de KB zijn bijzondere afspraken gemaakt welke zijn opgenomen in het zogenaamde 'E-boek convenant' en welke zijn gepubliceerd in het Staatsblad (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-59302.html>). Inkomsten voortvloeiend uit deze overeenkomst zullen voor de vertaler via Lira worden uitgekeerd. De vergoeding welke aan de uitgever wordt betaald kent dus geen vertalersdeel meer waarop de vertaler aanspraken kan maken.

Thuiskopie

De Stichting Thuiskopie is door de wetgever aangewezen om alle thuiskopievergoedingen te incasseren en te verdelen conform artikel 16c Auteurswet. De thuiskopievergoeding is een (gedeeltelijke) compensatie voor de inkomsten die rechthebbenden mislopen doordat hun werk gekopieerd wordt. Stichting Lira keert de gelden voor tekstauteurs en vertalers hiervan uit.

Onderwijs

Lira heeft mandaat van auteurs en vertalers voor wat betreft algemene boeken en kranten voor de uitoefening van rechten met betrekking tot gebruik voor onderwijsdoelen waaronder het wettelijke vergoedingsrecht van artikel 16 Auteurswet terzake van het verveelvoudigen en openbaar maken van gedeelten van werken ter toelichting bij het onderwijs. De Stichting UvO heeft met universiteiten en instellingen van hoger onderwijs een hierop

gebaseerde regeling getroffen voor het overnemen in onderwijsbundels (readers). De vergoeding voor de auteurs en vertalers worden door UvO uitgekeerd aan Lira ter verdere verdeling. Voor wat betreft andere overnames (middellang en lang) in het hoger onderwijs geldt dat Lira het mandaat heeft voor de uitoefening van deze rechten voor zover het regelingen betreft die als collectief zijn bestempeld door Lira en de Mediafederatie.

Radio en Audiovisuele exploitatie

Lira heeft mandaat van auteurs en vertalers voor de uitoefening van (wettelijke) vergoedingsrechten ten aanzien van radio-uitzending en doorgifte op TV en voor de uitoefening van wettelijke vergoedingsrechten en het aangaan van collectieve regelingen voor video on demand.

Knipseldiensten

Lira heeft mandaat van auteurs en vertalers voor gebruik van hun werk in knipseldiensten. Lira int vergoedingen voor knipseldiensten en verdeelt de vergoedingen.

Cultureel Erfgoed

Lira heeft mandaat voor gebruik van werk van auteurs en vertalers door culturele erfgoedinstellingen. Lira int de vergoedingen op grond van collectieve regelingen met de Koninklijke Bibliotheek en andere culturele erfgoedinstellingen.

Collectief beheer overig

De auteur verleent Lira ook mandaat om rechten uit te oefenen voor andere exploitaties indien de wet daarvoor collectief beheer voorschrijft of een wettelijk vergoedingsrecht erkent of er een collectieve regeling voor bestaat in Nederland of het buitenland op grond waarvan vergoedingen worden geïnd.

Andere collectieve rechtenorganisaties

De Stichting BUMA STEMRA is werkzaam op het gebied van de mechanische vastleggingsrechten.

De verplichting voor de vertaler om voor het afsluiten van deze uitgeoefende overeenkomst een eventuele aansluiting bij een van deze of een andere met collectieve exploitatie belaste organisatie schriftelijk aan de uitgever te melden, dient er toe dat partijen hiermee bij het maken van de afspraken over de uitoefening van exploitatierechten en de eventueel daaruit voortvloeiende honoraria rekening kunnen houden.

Ad artikel 2 lid 9

Licentie uitgave

In geval van een afzonderlijke herdruk door een andere uitgever of boekenclub blijft de uitgever van de vertaling verantwoordelijk voor de afrekening van het honorarium met de vertaler.

Onder ‘uitgever’ wordt mede verstaan een rechtspersoon die samen met de persoon of rechtspersoon die als uitgever deze overeenkomst ondertekent, behoort tot een economische eenheid en die met de oorspronkelijke ondertekenaar een organisatorische band heeft. Het bepaalde in dit artikel laat onverlet dat daarnaast nog andere afspraken met de vertaler

kunnen worden gemaakt.

Wanneer de uitgever niet langer beschikt over de Nederlandstalige uitgaverechten op het oorspronkelijke werk zal de uitgever onverwijld meewerken aan het teruggeven van de licentie aan de vertaler, zoals bedoeld in artikel 15 lid 2. De uitgever blijft bereid de vertaler bij te staan in onderhandelingen met derden.

Ad artikel 3 lid 2 Termijn uitgave

Indien bijzondere redenen daartoe aanleiding geven kan de termijn van 6 maanden in overleg met de vertaler worden verlengd.

Ad artikel 4 lid 2 Niet voor de verkoop bestemde exemplaren

Als voorbeelden van niet voor de verkoop bestemde exemplaren kunnen worden genoemd: presentexemplaren, exemplaren voor recensie-, subsidie-, en verkoop bevorderende doeleinden, inzendingen voor een literaire prijs en exemplaren bestemd voor het archief. Het aantal exemplaren wordt door de uitgever van geval tot geval naar redelijkheid vastgesteld, waarbij het bij wijze van voorbeeld verschil kan uitmaken of het gaat om een gebonden dichtbundel of een roman in paperbackuitgave.

Ad artikel 5 lid 4 Redigeren

Onder redigeren verstaat men het in behoorlijke vorm brengen van een geschreven tekst. Aandachtspunten bij het redigeren kunnen onder meer zijn: spelling, interpunctie, stijl, grammatica, verwijdering van inconsequenties in spelling en woordgebruik, etc. Redigeren grijpt derhalve sterker in op een tekst dan het zogenaamde persklaar maken, waarbij in de manuscript fase eenvoudige taal- en typografisch-technische verbeteringen worden aangebracht terzake van onvolkomenheden in spelling, interpunctie, onderstreping, etc. Het gaat bij redigeren om een significante verbetering van de door de vertaler gemaakte vertaling. Aangezien bij het redigeren de persoonlijkheidsrechten van de vertaler in het geding kunnen zijn, is overleg tussen uitgever en vertaler geboden. De verhaalmogelijkheid van de uitgever ten aanzien van de redigeerkosten is gerelateerd aan de gangbare tarieven voor redactiewerkzaamheden, die berekend worden hetzij op basis van een tarief per 1.000 woorden, hetzij op basis van een uurtarief.

Ad artikel 5 lid 7 Correctie

De uitgever wordt aanbevolen de vertaler tijdig te waarschuwen dat de proeven voor correctie in aantocht zijn.

Ad artikel 5 lid 8 Onvoorziene extra werkzaamheden

Met onvoorziene extra werkzaamheden wordt bedoeld op substantiële onvoorziene extra

werkzaamheden, bijvoorbeeld extra correctiewijzigingen als gevolg van wijzigingen in het oorspronkelijke manuscript.

Ad artikel 6 lid 3 **Naamsvermelding**

De uitgever zal, waar dat mogelijk is, de naam van de vertaler vermelden in advertenties en andere reclame die hij ten behoeve van de vertaling doet maken. Het vergroten van de zichtbaarheid van de vertaler geldt ook voor activiteiten in het digitale domein

Ad artikel 6 lid 4 **Promotionele activiteiten**

De inspanningsverplichting van de uitgever om de continuïteit van de exploitatie van het werk te bevorderen kan onder meer plaats vinden door het informeren van de boekhandel, het versturen van recensie-exemplaren, het adverteren in eigen publicaties en promotionele ondersteuning op de website van de uitgever, alsmede het zo mogelijk adverteren in media van derden of andere promotionele activiteiten en het in print en/of in elektronische vorm beschikbaar houden van het werk.

Voor promotionele doeleinden kunnen zowel de vertaler als de uitgever in onderling overleg een kort gedeelte van het werk op internet publiceren.

Ad artikel 7 **Presentexemplaren**

Het is gebruikelijk dat een vertaler bij het verschijnen in boekvorm 8 exemplaren gratis ontvangt en bij iedere herdruk desgewenst vier exemplaren. De uitgever stelt op verzoek van de vertaler één of meer exemplaren beschikbaar ten behoeve van het Letterenfonds.

Ad artikel 9 **Overdracht overeenkomst**

Zolang een uitgever niet aan zijn verplichting tot een schriftelijke mededeling heeft voldaan blijft de overdragende uitgever aansprakelijk voor de overgedragen verplichtingen.

Na deze mededeling heeft de vertaler gedurende twee maanden de bevoegdheid de uitgeoefende overeenkomst door de rechter te doen ontbinden, indien hij in redelijkheid en billijkheid tot het oordeel kan komen dat hij door de overdracht in zijn belangen is geschaad.

Hier dient dezelfde beoordeling te worden gemaakt als beschreven in de toelichting op artikel 2 lid 4.

De uitgever wordt aanbevolen in zijn overeenkomst tot overdracht met een derde daaromtrent een voorbehoud te maken, tenzij reeds in een eerder stadium afstemming met de vertaler heeft plaatsgevonden, waardoor de uitgever zelf een einde kan maken aan deze onzekerheid.

Ad artikel 10 lid 1 **Vertaaltarief**

Bij literair werk, voor welke categorie deze overeenkomst is opgesteld, heeft de vertaler naar algemeen inzicht een met de auteur vergelijkbare positie. Dat komt onder meer tot uitdrukking in de honorering naar evenredigheid van het aantal verkochte exemplaren. Om echter recht te doen aan het feit dat de vertaler van de uitgever een opdracht krijgt, waartegenover immers een

gegarandeerde vergoeding dient te staan, ontvangt de vertaler in elk geval een vast bedrag, bij wijze van een nietterugvorderbaar voorschot, dat op grond van het overeengekomen vertaaltarief per woord voor een gefixeerd aantal exemplaren wordt berekend.

Voor de vertaling van poëzie wordt een vergoeding per regel met een minimum per gedicht overeengekomen.

Contractspartijen hebben zelf de vrijheid en verantwoordelijkheid om het honorarium overeen te komen. Bij de GAU en de Auteursbond is nadere informatie verkrijgbaar over wat in de praktijk redelijke tarieven zijn gebleken, door GAU en Auteursbond afgeleid uit historische informatie en/of gebaseerd op uit de praktijk herleide gangbare tarieven. Jaarlijks in de maand december maken de GAU en de Auteursbond bekend welke indexering op het vertaaltarief zal worden toegepast.

(NB. In de Regeling Projectwerkbeurzen voor Literaire Vertalers van het Nederlands Letterenfonds wordt als een van de voorwaarden voor subsidie gesteld dat in het contract met de uitgever ten minste een redelijke en gangbare honorering is overeengekomen. Deze minimum honorering sluit aan bij het resultaat van het door GAU en Auteursbond gehouden onderzoek naar historische informatie en/of uit de praktijk herleide gangbare tarieven.)

Als basis voor toepassing van het literair vertaaltarief geldt het aantal woorden van de brontaal. In het geval de brontaal een zogenaamd agglutinerende of soortgelijke taal is zullen hiervoor separate afspraken worden gemaakt, bijvoorbeeld op basis van de omvang van de vertaling zelf.

Ad artikel 10 lid 2 Vertalersroyalty

Het normtarief vanaf 3.000 verkochte exemplaren van gebonden uitgaven, paperbacks en mid priced uitgaven is vastgesteld op 2%. Na 10.000 exemplaren is dit 2,5%.

Boven de 35.000 verkochte exemplaren wordt dat percentage 3%.

Mid-priced-editie

Onder een 'mid-priced' uitgave wordt verstaan een herdruk in een nieuwe uitvoering met een duidelijk lagere prijs, gepositioneerd in het zogenaamde 'mid-priced marktsegment' tussen de gebonden uitgave en kwaliteitspaperback enerzijds en de pocket anderzijds.

Pocket-editie

Voor herdrukken in pocketvorm bedraagt het normtarief 1%. De uitgever verplicht zich om voorafgaand aan de herdruk de vertaler te informeren dat het een pocketuitgave betreft en geen paperback. Onder een pocket wordt verstaan een laaggeprijsde paperback uitgave van het werk, in de regel met een goedkopere papiersoort dan bijvoorbeeld een gebonden uitgave. Van de op basis van de vastgestelde oplage en verkoopprijs te berekenen 1% royalty zal 75% desgewenst als niet-terugvorderbaar voorschot voor de vertaler opeisbaar zijn.

Voor de uitgave van een eerste druk rechtstreeks als pocket-editie geldt een percentage van 2% vanaf 3.000 exemplaren.

Voor een uitgave in e-boek vorm bedraagt het normtarief 2% tot 4.000 verstrekte licenties (voor een download) en 5% daarboven.

Bij uitgave *uitsluitend* in e-boekvorm zijn royalty's verschuldigd vanaf 4.000 verstrekte licenties (voor een download). Dat percentage bedraagt 5%.

Bij uitgave in audiovorm bedraagt het percentage 2%.

Indien het e-boek in een streamingmodel ter beschikking wordt gesteld bedraagt het percentage 3%. Indien het audioboek in een streamingmodel ter beschikking wordt gesteld bedraagt het percentage 2%.

Onder netto-opbrengst wordt verstaan het bedrag dat de uitgever ontvangt van de tussenhandel, verminderd met de BTW. Dat bedrag zal wanneer het een individuele download betreft in de regel tot stand komen op basis van de door de uitgever gehanteerde adviesprijs minus de met de tussenhandel afgesproken korting en is onafhankelijk van de uiteindelijk door de verkoper gehanteerde verkoopprijs.

In het geval van streamingopbrengsten komt in de regel de netto-opbrengst tot stand door een verdeling van de abonnementsgelden naar rato van het aantal titels dat gelezen of beluisterd is binnen een bepaalde periode, na aftrek van BTW en de korting voor de tussenhandel. Concreet betekent dit dat het totaal van de inkomsten (de som van ontvangen abonnementsgelden exclusief BTW) wordt gedeeld door het totale gebruik (de som van de gelezen/geluisterde tijd in vaste tijdseenheden van een minuut of een aantal minuten). De uitkomst daarvan is een bedrag per tijdseenheid. Het daadwerkelijke aantal tijdseenheden dat een boek is gelezen/beluisterd wordt door de abonnementsdienst bijgehouden, en vermenigvuldigd met dit bedrag. Dit vormt dan de opbrengst van het boek dat de basis vormt voor de afrekening.

De uitgever zal zoveel mogelijk transparantie betrachten ten aanzien van de bedrijfsvoering voor zover die betrekking heeft op de e-boek uitgave en het luisterboek.

De royaltyperecentages zijn gerelateerd aan de door de uitgever officieel vastgelegde verkoopprijs van het boek exclusief BTW, met uitzondering van e-boeken en luisterboeken waarvoor slechts een adviesprijs of inkoopprijs geldt. Deze relatie is onlosmakelijk verbonden met het bestaan van het systeem van de vaste boekenprijs.

De uitgever biedt de auteur op transparante wijze inzicht in de berekening van de netto-opbrengst. Bij de netto-opbrengst worden mogelijke inkomsten uit advertenties opgenomen, indien het platform de opbrengsten van advertenties mede ten goede laat komen aan de uitgevers.

Als besluit kan men in het algemeen met betrekking tot lid 2 van artikel 10 nog zeggen dat, aangezien de letter van deze regeling nooit op geheel sluitende definities kan berusten, wederzijds fatsoen en vertrouwen hier, niet minder dan elders in het contract, onmisbaar zijn.

Ad artikel 10 lid 5

Betaling

De termijn van dertig dagen biedt de uitgever de gelegenheid tot een voorlopige inzage in de vertaling, teneinde na te gaan of er geen sprake is van een in zijn ogen ondeugdelijke vertaalprestatie. Indien de uitgever zich op wanprestatie kan beroepen, kan de betalingsverplichting worden opgeschort. Een en ander uiteraard onder voorbehoud van het recht van de uitgever om zich later op wanprestatie te beroepen indien bij nadere inzage in de vertaling in zijn ogen hiervan sprake is. Een na het verstrijken van de termijn van dertig dagen opkomend geschil leidt niet tot opschorting van de betalingsverplichting, maar kan aanleiding zijn tot restitutie.

Overigens verdient het – ook wanneer er tussen uitgever en vertaler reeds eerdere contacten

hebben bestaan – niet zelden aanbeveling om vooraf de inlevering van een gedeeltelijke proefvertaling af te spreken, waardoor bepaalde problemen of verschillen van inzicht tijdig aan het licht kunnen komen.

Ad artikel 10 lid 6 **Boekenclub**

Vanwege de hoge kortingen die aan een boekenclub worden verleend, bedraagt het gebruikelijke royalty-tarief 1%.

Ad artikel 10 lid 7 **Additionele verkoopkanalen**

Voor exemplaren die met een korting van 55% of meer van de verkoopprijs worden geleverd langs additionele verkoopkanalen, wordt het honorarium berekend over de netto-opbrengst. Deze regeling heeft geen betrekking op levering aan reguliere verkoopkanalen zoals de boekhandel, waartoe ook de boekenclub wordt gerekend.

Ad artikel 11 lid 1 **Afrekening**

Slechts in zeer bijzondere gevallen kan de hier bedoelde termijn een periode van vier maanden na afsluiting van de boeken overschrijden. Normaliter zal derhalve als datum 30 april dienen te worden ingevuld.

Ad artikel 13 **Herdruk**

Het is voor uitgever en vertaler van belang dat de vertaling op een zo kort mogelijke termijn leverbaar is.

Ad artikel 15 lid 2 **Bezit uitgaverechten en beëindiging**

Zolang de auteur van het oorspronkelijke werk en de uitgever er belang bij hebben dat het bezit van de Nederlandse uitgaverechten op het oorspronkelijke werk bij de uitgever blijft, bijvoorbeeld omdat de uitgever het gehele oeuvre van de auteur in Nederland vertegenwoordigt, kan de vertaler de overeenkomst niet eenzijdig opzeggen. Dit zou ook zinloos zijn, aangezien hij de rechten op de vertaling toch niet zelfstandig kan uitoefenen (niet tegen de wens in van de rechthebbende(n) op het oorspronkelijke werk).

Indien de uitgaverechten niet meer uitsluitend bij de uitgever berusten (de exclusieve vertaallicentie met betrekking tot het oorspronkelijke werk is geëindigd of het oorspronkelijke werk is publiek domein), heeft de vertaler in principe de mogelijkheid om zijn vertaling elders te doen uitgeven, mits hiertoe door de nieuwe uitgever een regeling met de rechthebbende(n) op het oorspronkelijke werk kan worden getroffen.

Dit laatste is uiteraard niet nodig wanneer het oorspronkelijke werk verworpen is tot publiek domein (in de Europese Unie 70 jaar na de dood van de auteur, buiten Europa varieert deze termijn van 50 tot 100 jaar).

Bij e-boeken is er geen sprake van een restvoorraad. De enige periode die in acht hoeft te worden genomen is de periode waarin nog een onderhandeling (tussen de Nederlandse en de

buitenlandse rechthebbende) over het doorzetten van de e-boeklicentie plaatsheeft. Deze periode duurt in de regel niet langer dan een half jaar, vandaar de keuze voor een opzegtermijn van zes maanden.

Ad artikel 15 lid 9 Exploitatie mogelijkheden na beëindiging

Voor de toetsing aan de redelijkheid en billijkheid met betrekking tot de voorwaarden voor een regeling van nieuwe exploitatiemogelijkheden na het einde van de overeenkomst kan worden verwezen naar de toelichting op artikel 2 lid 4.

Ad artikel 21 Geschillencommissie

Zie ook <https://www.degeschillencommissie.nl/over-ons/commissies/auteurscontractenrecht/>

Contactgegevens van de in dit Modelcontract genoemde organisaties:

Literaire Uitgeversgroep (LUG) van de Groep Algemene Uitgevers (GAU):

info@algemene-uitgevers.nl; www.algemene-uitgevers.nl

De Auteursbond (vh. Vereniging van Letterkundigen, Auteursbond):

bureau@auteursbond.nl; www.auteursbond.nl

SABAM: www.sabam.be

Stichting BUMA STEMRA: www.bumastemra.nl

Stichting LIRA, Stichting Leenrecht en Stichting PRO: www.cedar.nl

Stichting Reprerecht: www.reprerecht.nl